

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO ORBALLEIRA, NOS CONCELLOS DE QUIROGA (LUGO), A RÚA E VILAMARTÍN DE VALDEORRAS (OURENSE), PROMOVIDO POR SINAGRA INVESTMENTS, S.L. (CLAVE: 2020/0203)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base as súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e, de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1 apartado a) que os proxectos comprendidos no seu anexo I serán obxecto dunha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

Entre os proxectos que figuran no dito anexo I atópanse, no grupo 3.i, os parques eólicos que teñan 50 ou máis aeroxeradores, ou máis de 30 MW ou que se atopen a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental. Este sería o caso da actuación pretendida, dado que o parque proxéctase cunha potencia de máis de 30 MW.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é a sociedade Sinagra Investments, S.L. e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Obxecto do proxecto, descrición e localización

Segundo o *Estudio de impacto ambiental. Parque eólico Orballeira. Diciembre 2021*, o proxecto consiste na execución dun parque eólico de 33 MW de potencia total nos concellos de Quiroga (Lugo), A Rúa e Vilamartín de Valdeorras (Ourense) composto por 5 aeroxeradores e a súa infraestrutura asociada, que se localizará dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto son as seguintes:

- Número de aeroxeradores: 5
- Modelo previsto: Siemens-Gamesa SG 6.6-170
- Potencia nominal unitaria: 6,6 MW
- Potencia total instalada: 33 MW
- Altura de buxa: 135 m
- Diámetro de rotor: 170 m
- Orzamento (execución material): 24.341.039,14 €

Proxéctase tamén a instalación dunha torre meteorolóxica de 135 m de altura.

De cara á evacuación da enerxía producida no parque instalárase un centro de seccionamento e medida. Desde o dito centro de seccionamento e medida a enerxía dirixirase ata a subestación do parque eólico Neboada 30/220 kV (obxecto doutro proxecto).

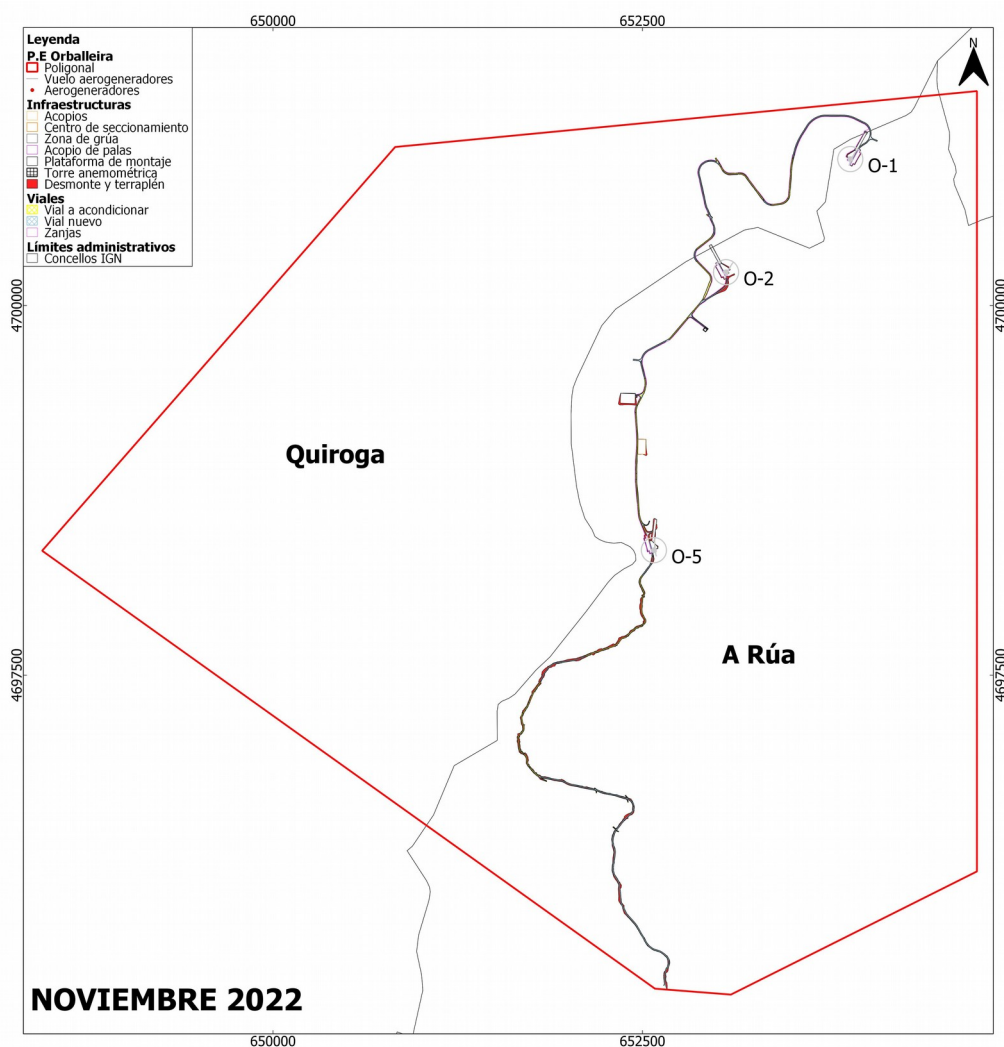

Como consecuencia da tramitación ambiental practicada producíronse no proxecto os seguintes cambios: elimínanse os aeroxeradores O3 e O4 respecto ao deseño inicial, manténdose os aeroxeradores O1, O2 e O5 no mesmo lugar e coa mesma numeración.

O prazo estimado de execución do proxecto é duns 12 meses.

Inclúese a continuación un bosquexo do proxecto coa configuración do proxecto:

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

- Segundo o EsIA achegado polo promotor a caracterización dos elementos do medio é a seguinte:

Hidroloxía

O ámbito da poligonal do parque eólico atópase na Confederación Hidrográfica Miño-Sil (CHMS). Segundo os planos construtivos do proxecto, non se prevén cruzamentos con canles inventariadas na rede fluvial da Confederación Hidrográfica Miño-Sil.

Fauna

Entre as especies de aves sobre as que a implantación do parque eólico pode ter máis incidencia, destaca a presenza de *Aquila chrysaetos* e de *Milvus milvus* -especies catalogadas como "En perigo de extinción" no Catálogo Galego de Especies Ameazadas (CGEA) e a posible presenza de *Circus pygargus* en época estival, especie catalogada como "Vulnerable" no Catálogo Galego de Especies Ameazadas (CGEA) - nas cuadrículas sobre as que se asenta o parque, de acordo cos datos do Inventario Español de Especies Terrestres (IEET 2015). O *Circus pygargus* non foi avistada durante os traballos de caracterización de fauna desenvolto na zona. Destacanse tamén os avistamentos de *Egyptus monachus* na zona.

Ademais das especies de aves rapaces incluídas no IEET, observase puntualmente o *Neophron percnopterus*. Detectase tamén a presenza de *Accipiter nisus*, *Buteo buteo*, *Falco tinnunculus*, *Circus gallicus*, *Falco peregrinus*, *Hieraaetus pennatus*, *Milvus migrans* e *Pernis apivorus*; e das especies de hábitos nocturnos, *Caprimulgus europaeus* e o *Strix aluco*.

En canto aos mamíferos, citase a presenza de *Ursus arctos*, especie catalogada como "En perigo de extinción" no Catálogo Galego de Especies Ameazadas (CGEA) na cuadrícula 29TPH50, e de *Galemys pyrenaicus*, especie catalogada como "Vulnerable" no CGEA, na cuadrícula 29TPH40. No referente a *Ursus arctos*, a zona de implantación do parque atópase fóra das áreas delimitadas no Plan de recuperación do oso pardo en Galicia.

En canto aos quirópteros, detéctase a presenza de *Pipistrellus pipistrellus*, *Eptesicus serotinus* e *Hypsugo savii*, e de *Tadarida teniotis*/*Nyctalus sp*, en estacións de escoita situadas nun ámbito amplo respecto ao parque, habitualmente en zonas máis baixas e condicións climatolóxicas máis suaves. Tamén se puido constatar nas devanditas zonas, a posible presenza de *Pipistrellus pygmaeus*. Localízanse refuxios de quirópteros nunha contorna ampla ao redor do parque, aínda que fóra da propia poligonal e, en xeral, afastados máis de 5 km. Entre as especies presentes nos devanditos refuxios, *Rhinolophus hipposideros*, *Myotis emarginatus* e *Miniopterus schreibersii* están incluídas no Catálogo Galego de Especies Ameazadas, na categoría Vulnerables.

No que se refire a anfibios e réptiles, cabe destacar a posible presenza de especies, como *Mauremys leprosa* ou especies *Hyla molleri*, *Rana iberica* ou *Chioglossa lusitanica*, catalogadas como "Vulnerables" no Catálogo Galego de Especies Ameazadas.

Respecto ás zonas de xestión do lobo ibérico, o proxecto localízase entre áreas cunha densidade media de lobo, segundo o Plan de xestión do lobo en Galicia.

A poligonal do parque eólico localízase nunha das zonas definidas dentro do Plan de recuperación do galápagos europeo (*Emys orbicularis* L.) en Galicia, concretamente faio sobre unha área definida como "Potencial".

Paisaxe

Todas as AEIP do ámbito de estudo presentan algún grao de visibilidade do parque. A AEIP Vos Tesos de Montouto é a máis afectada pola incidencia visual do parque eólico, cunha afección visual que supera o 38% da súa superficie. Nun nivel intermedio en torno ao 25-30 % sitúanse AEIP como Montefurado, As Ermidas-Val do Bibei ou o Val do Río Navea e cun impacto visual máis baixo, con valores en torno ao 10-15 %, obsérvanse en AEIP como Río Cabalar e o Pregamento de Campodola-Leixazós.

Os núcleos de poboación máis importantes do ámbito de estudo, como O Barco, A Rúa, Quiroga, A Pobra de Trives ou Vilaira, presentan algún grao de incidencia visual. Os núcleos máis próximos ao parque eólico presentan unha visibilidade moi elevada, como ocorre nos núcleos de Roblido, Fiais, Ou Cereixido.

O Camiño de Santiago, concretamente a súa variante "Camiño de Inverno", localízase 430 m ao sur da poligonal, no seu punto máis próximo e a máis de 3.100 m do aerogenerador máis próximo.

Todo o territorio conformado polos límites administrativos dos concellos de Quiroga, Ribas de Sil e Folgoso do Courel forman parte do Geoparque Mundial da UNESCO Montañas do Courel.

- Segundo o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinálase o seguinte:

A zona de actuación localízase, dentro dos límites da reserva da biosfera Ribeira Sacra e Serras do Oribio e Courel (zona de transición) e dentro das áreas prioritarias para avifauna ameazada e/ou zonas de protección da avifauna contra liñas eléctricas de alta tensión, segundo o establecido na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, pola que se actualiza a delimitación das áreas prioritarias de reprodución, de alimentación, de dispersión e de concentración local de aves incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas e se dispón a publicación das zonas de protección existentes na Comunidade autónoma de Galicia en que serán de aplicación medidas para a protección da avifauna contra a colisión e a electrocución en liñas eléctricas de alta tensión.

De conformidade co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), realizado polo Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente (actual Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico), na zona de actuación localízanse teselas onde se identificaron os seguintes hábitats naturais de interese comunitario; 9260 Bosques de *Castanea sativa* e 9340 Aceñeirais de *Quercus ilex* e *Quercus rotundifolia*

A zona de actuación sitúase no ámbito de propostas técnicas de zonificación de plans de conservación/recuperación de especies ameazadas que se están elaborando na Dirección Xeral de Patrimonio Natural, das que se obtén a seguinte información:

- *Aquila chrysaetos*. En Perigo A. presenza
- *Aquila chrysaetos*. En Perigo A. prioritaria
- *Galemys pyrenaicus*. Vulnerable A. Prioritaria

No referido á aguia real (*Aquila chrysaetos*), aproximadamente a 8,3 km de distancia da localización do AE O-1, existe un niño que foi usado de forma estable nos últimos anos.

Tamén constatouse a presenza de oso pardo (*Ursus arctos*) no concello de Quiroga polos numerosos danos en colmeas producidos nestes últimos anos por exemplares desta especie.

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

O 27.01.2020 Sinagra Investments, S.L. formulou ante a entón Dirección Xeral de Enerxía e Minas unha solicitude de autorización administrativa previa e de construción e aprobación do proxecto sectorial do parque eólico Orballeira ao abeiro da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia, presentando a documentación técnica correspondente.

Con data 12.06.2020 a antedita dirección xeral notificoulle ao promotor o cumprimento dos requisitos establecidos nos artigos 30 e 31 da Lei 8/2009, do 22 de decembro pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de compensación Ambiental, modificada pola disposición derradeira sétima da Lei 5/2017.

O 01.09.2020 a entón Dirección Xeral de Enerxía e Minas remítenos un oficio no que solicita que o órgano ambiental elabore o documento de alcance do estudo de impacto ambiental, ao abeiro do artigo 34 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, achegando o documento de inicio do proxecto.

En canto ao trámite ambiental e como xa se sinalou, o proxecto sométese a avaliación de impacto ambiental (AIA) ordinaria conforme á Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Atendendo ao anterior e co obxecto de elaborar o dito documento de alcance, a entón Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático, como órgano ambiental, iniciou o período de consultas previsto, e unha vez finalizado, mediante oficio do 01.12.2020 a Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático remitiulle ao órgano substantivo o documento de alcance do EsIA cunha serie de consideracións sobre a amplitude e nivel de detalle do EsIA a elaborar polo promotor, con copia das respostas recibidas (Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, Dirección Xeral de Saúde Pública, Instituto de Estudos do Territorio, Dirección Xeral de Emerxencias e Interior, Axencia Turismo de Galicia, Concello da Rúa e Sociedade Galega de Historia Natural).

Así mesmo, trasladáronse unha serie de indicacións sobre os trámites que tiña que realizar o órgano substantivo na avaliación de impacto ambiental ordinaria (información pública e a relación dos organismos a consultar sobre o EsIA) e o contido do expediente que no seu momento tería que remitir ao órgano ambiental para continuar coa tramitación de cara a formular a DIA.

Con posterioridade á emisión do devandito oficio, recibíuse a resposta da Confederación Hidrográfica do Miño-Sil, da Sociedade Galega de Ornitoloxía e da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, dándosele traslado á unidade tramitadora para que lla achegase ao promotor.

Segundo a documentación achegada, con data 04.10.2021 o promotor presenta solicitude de modificación substancial do parque eólico.

Mediante Resolución do 30 de marzo de 2022, da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais (publicada no DOG núm. 67, do 06.04.2022), someteuse a información pública a solicitude de autorización administrativa previa e de construción, o estudo de impacto ambiental e o proxecto de interese autonómico das instalacións do parque eólico. Así mesmo, a dita dirección xeral efectuou o trámite de consultas sobre o estudo de impacto ambiental.

O 20.12.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático o expediente ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais como órgano substantivo por razón da materia.

Posteriormente solicítase caracterización dos efectos sinérxicos á Dirección Xeral de Patrimonio Natural, en resposta dita dirección xeral emite o dito informe o 23.12.2022..

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o ESI e as súas addendas ou documentación complementaria de ser o caso.

- En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural comeza informando dos antecedentes e da lexislación a considerar.

Unha vez analizados os documentos remitidos considera necesario que a avaliación de impacto sobre o patrimonio cultural se complete cunha análise visual, desde o Camiño de Inverno, e emite unha serie de indicacións ao respecto. Engade que, tendo en conta que nesa zona se están a tramitar varios parques eólicos que comparten o acceso e a evacuación, dita análise realizarase tendo en conta os efectos sinérxicos, cando menos dos dous parques máis próximos ao Camiño de Santiago (Neboada e Orballeira).

Finalmente considera que para poder avaliar axeitadamente a afección da construción do parque eólico sobre o patrimonio cultural, é necesario que se remita documentación complementaria, que dea resposta ao requirido no seu informe.

O promotor, en resposta ao dito informe, envía un escrito e o documento nomeado *Respuesta al informe de la Dirección Xeral de Patrimonio Cultural de 20.07.2022. Parque eólico Orballeira. Septiembre 2022.*

A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural emite un segundo informe no que sinala, ao respecto do Camiño de Inverno, que na análise visual achegada polo promotor pódese apreciar que a maior visibilidade dos aerogeneradores se producirá no tramo máis próximo, na zona do desvío a Roblido, aínda que non se considera relevante tendo en conta a distancia e, ademais, que a traza discorre en boa parte por estradas nacionais e comarcais.

Finalmente informa de xeito favorable, tendo en conta as seguintes consideracións:

- Antes da execución da obra levarase a cabo una roza baixo control arqueolóxico que permita prospectar a zona correctamente (nas posicións dos aerogeneradores, especialmente os O-1, O-2 e O-3). Os resultados desta actuación serán postos en coñecemento da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural.
- Os traballos de construción do parque eólico realizaranse baixo control e seguimento arqueolóxico, facéndose un seguimento presencial na contorna da necrópole de *Monte das Medorras/As Medorras*. No caso de que se constate a existencia de restos arqueolóxicos, primarase a conservación dos mesmos. A tal fin e previo ao inicio das obras, deberá presentarse un proxecto arqueolóxico.
- Deberá realizarse un estudio da necrópole do *Monte das Medorras/As Medorras* que permita documentar a importancia da mesma e poñer en marcha as correspondentes medidas preventivas que eviten o seu continuo deterioro.
- No replanteo das zonas afectadas polas obras, onde se detecte a existencia de valados tradicionais feitos coa técnica de pedra en seco, estará presente o arqueólogo que leve a cabo o control e seguimento, para identificar axeitadamente os tramos de muros tradicionais que poidan verse afectados polas mesmas. Procurarase axustar as obras no replanteo para que as afeccións sexan as mínimas. Baixo control arqueolóxico desmontaranse os tramos de muros onde sexa preciso, e durante as labores de restauración ambiental, procederase á reintegración e remate axeitado dos tramos de muro que resulten afectados durante as obras.

- Unha vez rematadas as obras, certificarase o estado final dos elementos do patrimonio cultural.

Lembra que as intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como no seu contorno de protección ou zona de amortecemento, terán que ser autorizadas pola consellería competente en materia de patrimonio cultural.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, remite un informe con data 10.11.2022, no que á vista dos antecedentes e da análise da documentación, considera que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, polo que se emite informe favorable, supeditado a que se autorice coas seguintes condicións:

- Os aeroxeradores deben estar espaciados un mínimo de 5 veces o diámetro do rotor (850 m de manterse as dimensións da máquina proxectada), polo que non se instalarán os aeroxeradores que non cumpran esta condición.
- A superficie de hábitat de caza perdida debaixo de cada aeroxerador, estimada mediante un círculo cuxo diámetro sexa 1,5 veces o diámetro do rotor, debe ser substituída por unha superficie equivalente de terreos (preferentemente dentro da Rede Natura 2000 e/ou as zonas críticas do aguiá real, na súa falta, dentro da zona de presenza do aguiá real; e sempre o máis próximo ás instalacións) nos que se fomenta o desenvolvemento de poboacións de lagomorfos e galliformes. Os terreos elixidos (vedados á actividade cinxética e operativos antes da posta en funcionamento do parque eólico) non serán aptos actualmente, débese aumentar a biomasa de presas (sen recorrer a soltas) ata niveis como para que se alimente unha parella de aguiás reais ao longo do ano. A localización e condicións de ditos terreos deberán ser aprobadas previamente pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural. No plan de vixilancia ambiental recollerase información sobre a densidade de presas e o cumprimento das condicións de xestión aprobadas.
- Previo obra, comprobarase a ausencia de especies protexidas. De atoparse especies incluídas no CGEA, prohibese calquera actuación que lles afecte e comunicarse á Dirección Xeral de Patrimonio Natural.
- Os hábitats de interese comunitario existentes na contorna non poderán verse afectados directamente ou indirectamente polos traballos.
- Evitarase o depósito de residuos ou materiais en zonas onde os escoamentos produzan arrastres aos cursos fluviais.
- Queda prohibida calquera vertedura de material contaminante e tomaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derrames accidentais.
- Todas as augas que saian das zonas de instalacións das obras, someteranse a un sistema de desbaste e decantación de sólidos; así como todas as augas procedentes dos formigonados, as que ademais deberán someterse á regulación do pH e eliminación de aceites e graxas.
- Durante a realización dos traballos non se producirán arrastres nin enturbamentos das augas continentais susceptibles de ser afectadas.
- A restauración, tanto das zonas desmanteladas como das zonas afectadas polas novas actuacións, realizarase segundo o plan de restauración coa finalidade de recuperar os hábitats de interese comunitario existentes na contorna.
- Deberanse incorporar medidas adicionais para minimizar o impacto por colisión de aves e quirópteros. No programa de vixilancia ambiental deberase avaliar a efectividade das mesmas, así como incorporar as condicións mínimas no relativo ao control da mortalidade por colisión destas especies (punto V do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural). No que se refire ás medidas adicionais, deberase atender ao seguinte:
 - Para os quirópteros:
 - Restrinxirase a rotación das pás das turbinas por baixo da velocidade de réxime, determinando a velocidade do vento en buxe por baixo da cal os aeroxeradores permanecerán parados. No caso de querer operar a velocidades inferiores á velocidade de réxime, deberá realizarse un estudo sobre as frecuencias de voo de

cada especie de morcego en función das condicións de operación (poderase entregar antes o despois da instalación do parque eólico).

- No plan de vixilancia ambiental informarase sobre os tempos que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aerogeradores permaneceron parados por este motivo.

○ En canto ás aves:

- Implementaranse tecnoloxías para reducir o impacto por colisións (sistemas de detección baseados en vídeo (DtBird® ou similar), co fin de conseguir un seguimento das aves e mitigar a mortalidade mediante sons de alerta ou o paro das turbinas.
 - Como medida disuasoria pasiva, o pintado de aspas dos aerogeradores. No plan de vixilancia ambiental medirase a mortalidade e comparase coa mortalidade dos parques limieiros (con aerogeradores sen pintar).
- En relación ao lobo, no primeiro ano de funcionamento do parque eólico, débese remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo sobre a presenza de lobos na área de influencia do proxecto, así como realizar unha avaliación e seguimento das afeccións da instalación eólica sobre a poboación desta especie.

O promotor na súa resposta indica que se procede a eliminar os aerogeradores O3 e O4 respecto ao deseño inicial, manténdose os aerogeradores O1, O2 e O5 no mesmo sitio e coa mesma numeración. Achega tamén o documento nomeado *Adenda nº 1 al estudio de impacto ambiental motivada por el informe de la Dirección Xeral de Patrimonio Natural. Parque eólico Orballeira. Noviembre 2022*, onde se describen os cambios efectuados no proxecto e se inclúe a valoración ambiental dos mesmos, e un bosquejo coa nova planta do proxecto.

A Dirección Xeral de Patrimonio Natural emite un informe complementario aos anteriores sobre os efectos sinérxicos do proxecto con data 23.12.2022, no que comeza cun resumo sobre a información aportada polo promotor no EslA sobre efectos aditivos e/ou sinérxicos, para proceder a describir os aspectos que se tiveron en conta para realizar a análise e valoración dos ditos efectos. Seguidamente informa de que o proxecto analizado sitúase nunha contorna onde se considera que o aumento de densidade de aerogeradores non producirá efectos sinérxicos incompatibles.

Conclúe que á vista dos antecedentes e da análise e valoración realizada sobre os posibles efectos acumulativos e/ou sinérxicos do parque eólico Orballeira, o presente proxecto non provoca efectos sinérxicos incompatibles no ámbito das súas competencias.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública conclúe, no seu informe, que sen prexuízo do cumprimento das consideracións recollidas en cada un dos epígrafes do apartado de avaliación do seu informe e das competencias atribuídas a outros departamentos e organismos na materia, logo da análise da documentación achegada en relación o estudo de impacto ambiental do parque eólico de Orballeira, e tras a valoración dos aspectos relativos á saúde ambiental infórmase como favorable.

- O Instituto de Estudos do Territorio (IET) emite un informe, no que indica que considera completo e axustado ao disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do RLPPG.

Como conclusión sinala que o principal impacto paisaxístico deste proxecto será a incidencia visual producida polos aeroxeradores, que pola súa forma e altura, serán visibles desde unha ampla extensión de terreos e a longas distancias; esta incidencia perdurará durante todo o tempo no que estean presentes as instalacións, e verase incrementada polo efecto sinérxico derivado da presenza doutros parques eólicos na contorna. Neste caso, entre as áreas afectadas pola incidencia visual caben destacar os núcleos de poboación, rurais e urbanos, mencionados no apartado anterior, as AEIP e os miradoiros próximos, e o Camiño de Santiago (Camiño de Inverno). Esta incidencia visual non supón un impacto crítico, aínda que non pode ser mitigada con medidas correctoras agás nos núcleos rurais. A este respecto, no caso de que exista unha manifesta preocupación social polo impacto visual dos aeroxeradores, deberán adoptarse as medidas necesarias para reducir ou mitigar o seu impacto visual, estudando a posibilidade de realizar plantacións arbóreas con especies autóctonas nas proximidades dos núcleos, de consenso cos seus habitantes (DX.20.c).

- A Axencia Turismo de Galicia emite un informe no que tras analizar todos os posibles impactos que o proxecto puidese xerar, conclúe que o impacto turístico é reducido.

- A Confederación Hidrográfica do Miño-Sil comeza o informe cos antecedentes, tras os que fai unha descrición do proxecto e unha análise do EslA.

Informa de que a poligonal do parque eólico comprende varios leitos fluviais, mais a practica totalidade das obras e instalacións proxectadas atópanse fora de zona de policía. Sinala que dentro da poligonal atópase unha superficie da área de captación de zona sensible "Encoro de Santiago" e que existen áreas de presenza de especies ameazadas *Gallinula pyrenaica* e captacións de auga catalogadas como zona protexida. No mesmo eido, existen concesións/usuarios privativos de auga que deberán terse en conta para que non se vexan afectados polas obras ou a explotación do parque eólico.

Finalmente emite unha serie de consideracións, sobre:

- As posibles afeccións ao dominio público hidráulico, zona de policía e zona de servidume, onde sinala, entre outros, a necesidade de comprobar a existencia de posibles afloramentos naturais de auga previamente á creación da plataforma dos aeroxeradores próximos á cabeceiras de leitos.
- As posibles captacións de augas superficiais e/ou subterráneas, debido a requirimentos hídricos das actuacións. Indica que na documentación achegada non se detallan usos de auga nas obras nin o orixe da auga para os aseos da subestación.
- A calidade das augas superficiais e/ou superficiais, e vertidos, así como de medidas de protección e aspectos do seguimento ambiental. Sinala que deberán establecerse puntos de toma de mostras nas canles afectadas durante a fase de construción coas que se medirán hidrocarburos de orixe petroleira, DBO₅, materias en suspensión, pH, osíxeno disolto; así mesmo, recolleranse mostras antes e durante a obra coa periodicidade adecuada e no caso de detectar contaminación deteranse as obras ata restituír a situación.
- as zonas protexidas e os valores dos ecosistemas ligados a medios hídricos.

En resposta o promotor achega un escrito no que da resposta ás consideracións do anterior informe e manifesta a súa conformidade co mesmo.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior, emite un informe, no que tras a revisión da documentación achegada, estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é moderado.

- A Dirección Xeral de Planificación e Ordenación Forestal, achega o informe da Xefatura Territorial de Ourense, no que expón unha serie de indicacións a realizar por parte do promotor, así como o informe da Xefatura Territorial de Lugo, no que enumera as posibles afeccións a M.V.M.C., así como outro tipo de afeccións ao monte, para finalmente informar favorablemente. Finalmente expón que o parque eólico Orballleira afecta a montes veciñais en man común, polo que será necesario o informe do Servizo de Montes sobre compatibilidade e prevalencia de ambas utilidades públicas.

- A Dirección Xeral de Defensa do Monte, indica que tendo en conta os condicionantes recollidos nas consideracións legais e técnicas do seu informe (mantemento permanente do acceso dos medios dos servizos de prevención de incendios forestais aos puntos de carga de auga e resto de infraestruturas de incendios forestais), infórmase favorablemente.

- O Concello da Rúa, no seu informe, sinala que moitos dos datos, descrições, orzamento, etc., do EsIA non son coincidentes cos que figuran no proxecto de execución, así como emite unha serie de consideracións sobre o EsIA, no que se refire á hidroloxía, á paisaxe, o programa de vixilancia ambiental, medidas ambientais correctoras, protectoras e compensatorias, aspectos da obra civil, medicións acústicas. O promotor responde ao informe aclarando os puntos expostos no dito informe.

- O Concello de Vilamartín de Valdeorras emite un informe no que, entre outros, enumera unha serie de alegacións ao estudo de impacto ambiental.

Para todos os informes antes indicados constan no expediente escritos do promotor de conformidade ou de resposta ao seu contido.

- O Concello de Quiroga non emitiu informe sobre o EsIA, achegando o órgano substantivo unha copia da solicitude de informe efectuada pola unidade tramitadora, quen considerou procedente continuar coa tramitación unha vez esgotado o prazo para a súa emisión.

- Así mesmo, consta informe técnico favorable da Xefatura Territorial de Lugo da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, sometido ao cumprimento dunha serie de condicións; así como informe da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle un resumo do alcance da solicitude e da tramitación practicada no expediente e os resultados da información pública no que se refire á tramitación ambiental.

- Durante o período de información pública, recibíronse 193 alegacións que, segundo consta no expediente, foron remitidas ao promotor para que as contestase en defensa dos seus intereses.

2.3. Efectos sinérxicos

Segundo o descrito no estudo de efectos acumulativos e sinérxicos incluído como anexo no EsIA achegado polo promotor, identifícanse e descríbense os seguintes posibles efectos nos diferentes elementos do medio:

Clima

A actuación máis destacada é a contribución ao cambio climático que se considera un impacto sinérxico a maior escala. Hai que considerar que este impacto será de signo positivo e de gran magnitude. Neste sentido, temos que considerar que a actividade de xeración de enerxía eólica - produción de electricidade, ten neste momento o decidido apoio da práctica totalidade das administracións europeas con Directivas de obrigado cumprimento e o compromiso asinado de todos os estados da Unión Europea de aumentar a cota de xeración eléctrica renovable.

Ao diminuír a necesidade de obtención de enerxía a través doutras fontes máis contaminantes, contribúen á diminución das emisións de gases responsables do efecto invernadoiro e da choiva aceda. Actuando en conxunto con outras instalacións de renovables na contorna, contribúese de forma sinérxica e positiva á loita contra o cambio climático.

Medio abiótico

En canto ao factor atmosfera, existe un efecto sinérxico potencial en canto a emisión de luz, flickering, ruído e campos electromagnéticos. Considérase un impacto desprezable pola súa escasa magnitude e a distancia a poboacións e vivendas illadas e o seu alcance é a escala local. Con todo, avalíase o efecto sinérxico que a infraestrutura puidese ocasionar con respecto ao flickering e ao ruído, detallados nos anexos correspondentes.

Polo que respecta ao flickering, en devandito anexo conclúese que, aínda que existe unha zona onde podería producirse un incremento nas horas de parpadeo pola acumulación doutros proxectos, este incremento non repercutiría en núcleos de poboación, vivendas illadas, nin ningunha outra edificación de carácter público ou privada susceptible de verse afectada negativamente; descarta, polo tanto, un efecto sinérxico efectivo pola acumulación de proxectos en canto ao efecto parpadeo sobre a saúde humana.

No referente ao ruído, igualmente constatouse que o nivel de ruídos previsto non se incrementará sinérxicamente para ningunha das edificacións localizadas na zona, que se atopan fóra da zona de afección conxunta do parque.

Así mesmo, no que se refire a efectos electromagnéticos, conclúese a ausencia de efectos sinérxicos.

Medio biótico

Potencialmente prodúcese un efecto sinérxico que afecta á fauna debido a molestias por ruídos, aínda que se considera depreciable pola súa escasa entidade e a distancia existente entre os distintos elementos. Segundo as conclusións extraídas do estudo de fauna do EslA, analízanse a continuación os potenciais efectos sinérxicos referidos á deterioración de hábitats e para o efecto barreira.

- Deterioro de hábitats: aínda que se considera un impacto sinérxico a maior escala, hai que ter en consideración que as formacións principais presentes na área de estudo son as repoboacións forestais de piñeiro ou eucalipto (46,6 %), e os queirogais secos (41,7 %). Así mesmo, ningunha instalación prevista polo parque ou a liña de evacuación afecta a aqueles hábitats considerados prioritarios que foron identificados.
- Efecto barreira: Colisión de avifauna e quirópteros contra aeroxeradores. As especies de aves que se poden ver afectadas polo funcionamento do parque eólico serán maioritariamente as aves rapaces e outras de tamaño medio ou grande, con especial consideración a aquelas que presenten estados de conservación desfavorables ou contén con protección legal para a súa preservación. Con todo, en canto para o efecto barreira debemos sinalar que a distancia entre aeroxeradores é o suficientemente grande como para permitir o paso de especies de avifauna e quirópteros.

En calquera caso, ningunha das infraestruturas do proxecto inscribíase nas zonas definidas dentro dos plans de recuperación de especies de aves en perigo de extinción aprobados en Galicia, atopándose ademais fóra das áreas consideradas prioritarias de reprodución, alimentación, dispersión ou concentración local de aves incluídas no Catálogo Galego de Especies Ameazadas. En canto aos quirópteros, aínda que se localizaron refuxios, estes atópanse fóra da propia poligonal e algúns deles a máis de 5 km da localización dos aeroxeradores.

Paisaxe

No Estudo de Impacto e Integración Paisaxística incluído no EslA indícase que as sinerxias consisten basicamente na intrusión visual de elementos antrópicos, que se consideran compatibles neste caso.

En canto á análise dos efectos sinérxicos do proxecto co resto dos parques en funcionamento, autorizados ou en tramitación; os resultados do modelo permiten concluír que coa construción do parque de Orballeira incrementaríase a superficie visual no ámbito de estudo un 2,14 % (1.715,39 ha). O aeroxerador que máis afección produciría é o O-03 aumentando un 1,47 % a superficie de impacto visual dentro do conxunto de parques do ámbito de estudo (1.175,67 ha).

Medio socioeconómico

A posta en marcha do proxecto supoñerá unha importante sinerxia positiva na xeración de emprego e rendas e creación de postos de traballo nas comarcas nas que se enclava. As actuacións propostas repercutirán positivamente na xeración de emprego na zona, debido a que precisarán man de obra que, previsiblemente, contrataríase nunha alta porcentaxe nos municipios próximos, xa que presentan unha oferta de man de obra diversificada debido á presenza de proxectos similares na zona.

A consecuencia socio-laboral será a creación de postos de traballo nas diferentes actividades, durante a súa construción e posterior fase de funcionamento. A cualificación profesional que se demande percorrerá todo un abanico de categorías laborais, desde peóns ata enxeñeiros técnicos. Por outra banda, certos postos de traballo poderían cubrirse con poboación non local que se instalaría nos municipios próximos ao ámbito de actuación aumentando tanto a poboación na zona como os ingresos na mesma.

En relación ao indicado nos informes dalgúns dos organismos no que se refire ás sinerxias do proxecto:

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural informa de que no estudo de sinerxias do EsIA tivéronse en conta as infraestruturas existentes e as proxectadas nun radio de afección de 10 km de distancia ás instalacións do parque eólico Orballeira, considerando así os seguintes parques eólicos (algúns incluso comparten servizos e teñen instalacións dentro da poligonal de actuación do proxecto en estudo):

- Parque eólico Cernego (en funcionamento, 7 aerogeradores).
- Parque eólico Xeada (con información pública, 5 aerogeradores).
- Parque eólico Neboada (con información pública, 8 aerogeradores).
- Parque eólico Ventumelo (con información pública, 12 aerogeradores, 5 deles no radio de afección considerado).

Constata tamén a presenza na zona dunha extensa rede de liñas eléctricas de media e alta tensión, especialmente ó sur e oeste da poligonal do proxecto.

No informe complementario sobre os efectos sinérxicos do proxecto informa de que o proxecto analizado sitúase nunha contorna onde se considera que o aumento de densidade de aerogeradores non producirá efectos sinérxicos incompatibles.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural no seu primeiro informe sinala que para poder avaliar axeitadamente a afección da construción do parque eólico Orballeira, é necesario que a avaliación de impacto sobre o patrimonio cultural se complete cunha análise visual, desde o Camiño de Inverno, tendo en conta que nesa zona se están a tramitar varios parques eólicos que comparten o acceso e a evacuación, e dita análise deberá realizarse tendo en conta os efectos sinérxicos, cando menos dos dous parques máis próximos ao Camiño de Santiago (Neboada e Orballeira).

No segundo informe avalía a documentación complementaria achegada na que se inclúe a dita análise visual detallada con infografías desde diferentes puntos do Camiño de inverno, feitas de xeito individual e considerando conxuntamente os parques eólicos Xeada, Orballeira e Neboada. Nesta análise pódese apreciar que a maior visibilidade dos aerogeradores se producirá no tramo máis próximo, na zona do desvío a Roblido, aínda que non se considera relevante tendo en conta a distancia e, ademais, que a traza discorre en boa parte por estradas nacionais e comarcais.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública sinala no seu informe que o promotor no EsIA identifica os efectos acumulativos e/ou sinérxicos con respecto a dous parques eólicos en tramitación, PE Neboada e PE Xeada, no que se refire ao parpadeo de sombras, e conclúe que nas zonas de solapamento non se localiza ningún núcleo poboacional nin edificación susceptible de ser afectada polo efecto de parpadeo de sombras.

- O Instituto de Estudos do Territorio, informa de que os impactos paisaxísticos xerados nas AEIP, miradoiros e o Camiño de Santiago (Camiño de Inverno) e os núcleos rurais, verase incrementado pola sinerxía con outros parques eólicos que, se atopan en tramitación, autorizados ou en funcionamento na contorna do proxecto. Os máis próximos localízanse a 1,4 km ao sueste, e outro a 3,3 km ao nordés; ambos en tramitación.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Orballeira consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 19,8 MW de potencia total nos concellos de Quiroga (Lugo), A Rúa e Vilamartín de Valdeorras (Ourense) constituído por 3 aerogeneradores de 6,6 MW de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Coordenadas da poligonal de delimitación:

Vértice poligonal	Parque eólico Orballeira	
	ETRS89	
	UTM29N-X	UTM29N-Y
A	650.827,00	4.701.072,00
B	654.764,00	4.701.450,00
C	654.764,00	4.696.172,00
D	653.099,00	4.695.339,00
E	652.585,00	4.695.379,00
F	648.438,00	4.698.341,00

A localización dos aerogeneradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle no plano nº 3 *Planta alternativa elegida (parque eólico) 1:15.000* do documento *Adenda nº 1 al estudio de impacto ambiental motivada por el informe de la Dirección Xeral de Patrimonio Natural. Parque eólico Orballeira. Noviembre 2022.*

4. CONDICIÓN AMBIENTAIS

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establécese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que constan no expediente, ademais do recollido no EsIA, nas súas addendas e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevalecerán fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte ás anteriores.

2. Ademais, no que respecta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas pola dita dirección xeral para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado das aspas dos aerogeneradores de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral e implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisión tales como sistemas de detección baseados en vídeo) e quirópteros (restringir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime), así como as diversas actuacións a desenvolver no marco do programa de vixilancia ambiental para verificar a eficacia das ditas medidas.

No que se refire ás medidas para a conservación do aguia real, o promotor deberá definir a localización e condicións de xestión da superficie de terreos nos que se fomenta o desenvolvemento de poboacións de lagomorfos e galliformes.

Deberanse ter en conta tamén as demais condicións que se recollen no seu informe.

Os documentos que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior, así como a *Adenda nº 1 al estudio de impacto ambiental motivada por el informe de la Dirección Xeral de Patrimonio Natural. Parque eólico Orballeira. Noviembre 2022*, deberán contar, previamente á autorización do proxecto, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

3. No referido ao informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, en canto a roza baixo control arqueolóxico nas posicións dos aeroxeradores, especialmente os O-1, O-2 e O-3, e á necrópole do *Monte das Medorras/As Medorras*, o promotor deberá actuar segundo as directrices recollidas pola antedita dirección xeral nos seus informes.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previo obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural. Nese momento, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

4. En canto á posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras (shadow flicker)* durante a fase de funcionamento do parque, nos potenciais receptores non se poderán superar os límites de exposición que en cada momento estableza a autoridade competente ou normas que o regulen, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o límite recomendado.

Neste sentido, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

5. O promotor deberá depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Proponse como importe do aval, que será actualizable e deberá fixar o órgano substantivo, a cantidade de 425.968 euros, dos cales 182.558 corresponden á fase de obras e 243.410 á fase de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e só se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes á restauración (coa vexetación debidamente implantada) como ás demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.

2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.

3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece no punto 4.2.3.5 da DIA.

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utillaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas ou produtos residuais susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación.

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxe do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque, realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, esta rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberán entregarse a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao establecido nesta DIA. Non se poderá ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocos resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobranceiros de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.

5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberán dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.

6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.

7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producisen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.

8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).

9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.

10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.

11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, acopios de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dispoñer dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto contemplado polo promotor no ESIa durante a fase de funcionamento. Sinalizarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirse en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1 Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartarafa cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas.

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, evitar a rotación das pas en horarios (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas (baixas velocidades do vento, etc) de maior actividade de quirópteros, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflitivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se fora o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.

2. A corta de arboredo limitarse ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.

3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.

4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.

6. Para garantir a non afección e a conservación das especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. Nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno do centro de seccionamento e da torre meteorolóxica, área/s de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se fora o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse en conta as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
- No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).
- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.

- Realizarase un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e procederase á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiros, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.

4. Unha vez finalizada a vida útil das unidades do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aerogeneradores, centro de seccionamento e torre meteorolóxica, demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

5. De xeito previo ao desmantelamento presentarase o correspondente proxecto e documentación para a súa avaliación ambiental.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.

2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberáselle notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.

Xunto coa dita comunicación, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia dos informes da Dirección Xeral de Patrimonio Natural e da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, aos que se fai referencia nas condicións 4.1.2 e 4.1.3 da DIA, xunto coa documentación na que se basee.

4. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordadas coas novas problemáticas ou coñecementos xurdidos.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánse incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e a interacción entre eles e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EsIA ou nesta DIA, comunicaráse inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. Unha volta o parque eólico comece a funcionar continuarase co estudio dos posibles efectos acumulativos ou sinérxicos con outros parques eólicos e as súas infraestruturas de evacuación incluído no EsIA.

2. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EsIA, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruídos.
- En canto aos puntos de control propostos consideraranse como mínimo os lugares propostos na documentación. As medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas aos aeroxeradores e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1:10.000.

- Deberan constar os resultados da campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para comparalos cos que se obteñan en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuarase medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa, na fase de funcionamento será mensual o primeiro semestre, trimestral o segundo e trimestral durante o segundo ano de explotación, podendo logo variar en función dos resultados obtidos.

3. En canto aos plans de vixilancia, controis e demais actuacións ás que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:
 - Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
 - Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
 - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou proexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera.
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna e de quirópteros (naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.2, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:
 - Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxos (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberán cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.
 - Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aeroxeradores e a detección de morte por colisión.

Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).

Incluirase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección para corrixir as posibles desviacións.

- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
- Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
- Definiranse as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.2.
- Describirase o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditadas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberán coordinarse previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EslA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EslA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co curso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:

- a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
- b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.

- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeróxeradores, contorno do centro de seccionamento, torre meteorolóxica, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflicta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Inclúirase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeróxeradores, do centro de seccionamento e da torre meteorolóxica.
- d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas seguintes capas: poligonal do parque, aeróxeradores, centro de seccionamento, vieiros e torre meteorolóxica. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregaranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeróxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros, das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.
- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno da torre meteorolóxica, contorno do centro de seccionamento, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda, segundo o expresado na condición 5.2.3 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegarase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflecta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Juan Manuel Camiño Soto
Subdirector xeral de Avaliación Ambiental
(asinado electronicamente)

RESOLVE

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico Orballeira, considerando que o proxecto, segundo a documentación aportada polo órgano substantivo, é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do Diario Oficial de Galicia e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se lle remitirá ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

María Sagrario Pérez Castellanos
Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático
(asinado electronicamente)

